Załącznik nr 1

do Zarządzenia z dnia 1 września 2026 r.
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 19 im. Zasłużonych Ludzi Morza w Gdańsku
w sprawie wprowadzenia „Procedury postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia o charakterze terrorystycznym oraz innych zdarzeń zagrażających życiu i zdrowiu w Szkole Podstawowej nr 19 im. Zasłużonych Ludzi Morza w Gdańsku"

PROCEDURA POSTĘPOWANIA

W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA O CHARAKTERZE TERRORYSTYCZNYM ORAZ INNYCH ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH ŻYCIU I ZDROWIU

w Szkole Podstawowej nr 19 im. Zasłużonych Ludzi Morza w Gdańsku

ul. Emilii Hoene 6, 80-041 Gdańsk

ZASADA NADRZĘDNA

We wszystkich procedurach priorytetem jest bezpieczeństwo własne i uczniów. Żadna procedura nie zobowiązuje do podejmowania działań zagrażających życiu lub zdrowiu. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia zdrowy rozsądek i instynkt samozachowawczy mają pierwszeństwo przed każdą procedurą.

Wstęp

Celem procedury jest zwiększenie bezpieczeństwa osób przebywających na terenie obiektu, ujednolicenie zasad reagowania na zdarzenia o charakterze terrorystycznym oraz inne zagrożenia dla życia i zdrowia, ograniczenie skutków potencjalnych zdarzeń niebezpiecznych oraz zapewnienie czytelnych zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia. Procedura obowiązuje wszystkich pracowników szkoły, uczniów oraz inne osoby przebywające na terenie szkoły lub w jej bezpośrednim otoczeniu.

Koordynatorem działań jest dyrektor szkoły. W czasie jego nieobecności obowiązki koordynatora wykonuje wicedyrektor lub kierownik administracyjny wyznaczony przez dyrektora szkoły.

Podstawa prawna i dokumenty wewnętrzne

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 194, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz.U. z 2026 r. poz. 574)
- Ustawa z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 825, z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1907, z późn. zm.)
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie BHP w szkołach (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1604; zm.: Dz.U. z 2024 r. poz. 933)
- Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego obowiązująca w danej szkole (IBP)
- Wytyczne RCB oraz MSWiA dotyczące ochrony ludności i reagowania kryzysowego (w aktualnym brzmieniu)

© Andrzej Jękalski – opracowanie autorskie | jekalskibezpieczenstwo@gmail.com | tel. +48 606 463 934

PUNKT 1

SYGNAŁY ALARMOWE

Zasada ogólna:

- poniższe alarmy stanowią wewnętrzne sygnały bezpieczeństwa obowiązujące na terenie placówki,
- komunikaty głosowe alarmów przekazuje się co najmniej dwukrotnie, z krótką przerwą między powtórzeniami,
- w sytuacji zagrożenia alarm może ogłosić każda osoba, która jako pierwsza zauważy zagrożenie,
- sygnał alarmu „Alarm Zamknij się w pomieszczeniu!" musi być wyraźnie odróżnialny od sygnału pożarowego — szkoła weryfikuje rozróżnialność sygnałów podczas ćwiczeń,
- sygnał alarmu „Alarm Opuść budynek!" jest tożsamy z sygnałem pożarowym określonym w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego placówki i nie podlega modyfikacji w ramach niniejszej procedury,
- każdy alarm powinien być uzupełniony komunikatem głosowym.

TABELA SYGNAŁÓW ALARMOWYCH

ALARM / KOMUNIKAT	SYGNAŁ	DZIAŁANIE	ZAGROŻENIE
ALARM ZAMKNIJ SIĘ W POMIESZCZENIU! *UCIEKAJ, jeśli możesz — UKRYJ SIĘ, jeśli musisz.* *Gdzie: najbliższe pomieszczenie. Zamknij i zablokuj drzwi. Z dala od okien i drzwi.*	Długi, ciągły sygnał trwający około 30 sekund z przerwami 5-sekundowymi. Powtarzany cyklicznie przez czas niezbędny do skutecznego ogłoszenia alarmu.	▪ zamknij i zablokuj drzwi ▪ zasłoń okna i opuść rolety/żaluzje ▪ siądź nisko — z dala od okien i drzwi ▪ wyłącz światło i wycisz telefon ▪ zachowaj ciszę i czekaj na służby ▪ zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne	Masowy zabójca / terroryści / agresywna osoba
ALARM OPUŚĆ BUDYNEK! *Gdzie: miejsce zbiórki. Nie wracaj do budynku.*	Szereg krótkich dzwonków, zgodnie z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego szkoły (sygnał alarmu pożarowego, bez modyfikacji).	▪ opuść budynek spokojnie ▪ zabierz tylko to, co masz przy sobie ▪ idź do miejsca zbiórki ▪ słuchaj nauczyciela ▪ nie wracaj do środka ▪ zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne	Bomba / podejrzana przesyłka / pożar
ALARM ZOSTAŃ W BUDYNKU! *Gdzie: z dala od okien i przeszkleń, dwie ściany od zewnątrz (np. szatnie, wewnętrzne korytarze).*	Sygnał długi (ok. 4–5 sekund) – przerwa (ok. 1 sekunda) – sygnał krótki (ok. 1–2 sekundy) – przerwa (ok. 1 sekunda), powtarzany cyklicznie przez czas niezbędny do skutecznego ogłoszenia alarmu. (np. 5 s – 1 s – 2 s – 1 s).	▪ zostań — nie wychodź na zewnątrz ▪ odsuń się od okien ▪ schroń się w głębi budynku (korytarz, piwnica) ▪ zamknij drzwi i okna, opuść rolety ▪ czekaj na polecenia ▪ zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne	Zagrożenie zewnętrzne / taranowanie

ODWOŁANIE ALARMU

„UWAGA! UWAGA! UWAGA! ODWOŁUJĘ ALARM. Zagrożenie minęło. Stosuj się do poleceń."

Odwołuje: dyrektor lub osoba go zastępująca — komunikat w ich imieniu może przekazać wyznaczony koordynator.

Brak komunikatu o odwołaniu oznacza, że zagrożenie nadal trwa.

KOMUNIKATY GŁOSOWE

Komunikaty głosowe nadawane są przez megafon z miejsc wyznaczonych przez szkołę, a w razie potrzeby przekazywane bezpośrednio przez pracowników na poszczególnych kondygnacjach. Komunikat powtarza się co najmniej dwukrotnie z krótką przerwą.

REKOMENDACJA TECHNICZNA

W przypadku wyposażenia szkoły w stacjonarny system alarmowy zaleca się, aby umożliwiał on odtwarzanie komunikatów głosowych w pętli do czasu odwołania alarmu oraz uruchamianie alarmu z więcej niż jednego miejsca na terenie szkoły.

PUNKT 2

PROCEDURA 4U!

Rekomendowana przez ABW · Centrum Antyterrorystyczne · MSWiA · RCB

Możesz wejść na każdym etapie — nie musisz przechodzić przez kroki 1–3.

1 UWAŻAJ

Zwracaj uwagę na nienaturalne zdarzenia i zachowania osób. Nigdy nie bądź obojętny. Informacje o zagrożeniu przekazuj na numer alarmowy 112.

▼ *jeśli zagrożenie potwierdzone i możesz się bezpiecznie oddalić*

2 UCIEKAJ

Jeśli usłyszysz wybuch lub strzały — nie podchodź! Jeśli możesz — uciekaj! Nie wracaj na miejsce zdarzenia. Informuj mijane osoby o zagrożeniu. Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

▼ *jeśli ucieczka nie jest możliwa lub jest zbyt niebezpieczna*

3 UKRYJ SIĘ

Jeśli ucieczka nie jest możliwa lub jest zbyt niebezpieczna — ukryj się! Zabarykaduj pomieszczenie, wycisz telefon i odsuń się od okien i drzwi. Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

4 UDAREMNIJ ATAK

Jeśli nie możesz się ukryć ani uciec — udaremnij atak! Działaj przez zaskoczenie i we współpracy z innymi osobami. Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

Pamiętaj! W sytuacji zagrożenia telefon służy do wezwania pomocy, nie do rejestracji zdarzeń. Nie rób zdjęć, nie nagrywaj filmów!

PUNKT 3

ZASADA ZUPA

Przed każdym działaniem — zastosuj ZUPĘ. Mózg pod wpływem stresu wykonuje tylko proste polecenia — ZUPA działa właśnie dlatego, że jest prosta.

Z	**ZATRZYMAJ SIĘ** Chwila zatrzymania — zanim ruszysz, stań w bezpiecznym miejscu
U	**USPOKÓJ SIĘ** Wdech nosem, wydech ustami — tylko spokój pozwoli ci skutecznie działać
P	**POMYŚL** Gdzie jestem? Co widzę? Co mogę zrobić?
A	**ADEKWATNIE ZAREAGUJ — DZIAŁAJ** Zastosuj procedurę 4U dopasowaną do sytuacji

PUNKT 4

MASOWY ZABÓJCA

Definicja

Masowy zabójca to osoba lub grupa osób, których celem jest zabicie jak największej liczby ludzi w krótkim czasie. Nie negocjuje. Nie bierze zakładników.

ALARM

ALARM ZAMKNIJ SIĘ W POMIESZCZENIU!

ZUPA Zatrzymaj się · Uspokój się · Pomyśl · Adekwatnie zareaguj — działaj

Zastosuj procedurę 4U natychmiast.

UWAŻAJ

Obserwuj otoczenie z bezpiecznego miejsca — nie zbliżaj się do zagrożenia. Nie ignoruj nienaturalnych zachowań, krzyków, chaosu, paniki, strzałów czy wybuchów. Nigdy nie bądź obojętny — jeśli coś wzbudza niepokój, informuj dyrektora, osobę go zastępującą lub koordynatora albo powiadom 112.

UCIEKAJ — gdy masz możliwość

- Opuść miejsce zagrożenia najkrótszą dostępną drogą.
- Ostrzegaj napotkane osoby. Zabierz tylko to, co masz przy sobie.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

UKRYJ SIĘ — gdy ucieczka jest niemożliwa

- Wejdź do pomieszczenia, zamknij i zablokuj drzwi tak, byś mógł w razie potrzeby szybko uciec.
- Zasłoń okna (rolety, żaluzje, kurtyny). Wyłącz światło.
- Siądź nisko na podłodze — z dala od okien i drzwi.
- Zachowaj ciszę. Wycisz telefon.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.
- Planuj ucieczkę — sprawdź możliwość wyjścia przez okno lub inne wyjście.
- Planuj samoobronę — szukaj przedmiotu do walki, uzgadniaj działania z innymi.
- Nie otwieraj drzwi — czekaj na służby.

UDAREMNIJ ATAK — absolutna ostateczność

- Działaj tylko gdy napastnik bezpośrednio atakuje i nie ma żadnej innej opcji.
- Działaj przez zaskoczenie i we współpracy z innymi.
- Do walki użyj dostępnych przedmiotów, np.: krzesło, gaśnica, teczka, klucze, kurtka, gaz pieprzowy.

PO PRZYBYCIU SŁUŻB

- Zachowaj spokój. Trzymaj ręce widoczne.
- Wykonuj polecenia funkcjonariuszy.
- Jeśli jesteś ranny — zgłoś to funkcjonariuszom.

PUNKT 5

GRUPA TERRORYSTÓW / SYTUACJA ZAKŁADNICZA

Definicja

Grupa terrorystów to osoby działające w zorganizowany sposób, dążące do osiągnięcia celów politycznych, religijnych lub finansowych. W odróżnieniu od masowego zabójcy — terroryści biorą zakładników. Negocjują. Zakładnik ma dla nich wartość.

ALARM

ALARM ZAMKNIJ SIĘ W POMIESZCZENIU!

ZUPA Zatrzymaj się · Uspokój się · Pomyśl · Adekwatnie zareaguj — działaj

Zastosuj procedurę 4U — jeśli masz możliwość ucieczki lub ukrycia.

UWAŻAJ

Obserwuj otoczenie z bezpiecznego miejsca — nie zbliżaj się do zagrożenia. Nie ignoruj nienaturalnych zachowań, krzyków, chaosu, paniki, strzałów czy wybuchów. Nigdy nie bądź obojętny — jeśli coś wzbudza niepokój, informuj dyrektora, osobę go zastępującą lub koordynatora albo powiadom 112.

UCIEKAJ — gdy masz możliwość

- Uciekaj tylko gdy terroryści Cię nie widzą i nie są w stanie Cię zaatakować.
- Opuść miejsce zagrożenia najkrótszą dostępną drogą.
- Nie zatrzymuj się — ruch to przeżycie.
- Ostrzegaj napotkane osoby. Zabierz tylko to, co masz przy sobie.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

UKRYJ SIĘ — gdy ucieczka jest niemożliwa

- Wejdź do pomieszczenia. Zabarykaduj drzwi tak, byś mógł w razie potrzeby szybko uciec.
- Odsuń się od drzwi — napastnik może strzelać przez drzwi.
- Zasłoń okna (rolety, żaluzje, kurtyny). Wyłącz światło.
- Siądź nisko na podłodze — z dala od okien i drzwi.
- Wycisz telefon · zachowaj ciszę.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.
- Planuj ucieczkę — sprawdź czy możliwe jest wyjście przez okno lub inne wyjście.
- Planuj samoobronę — szukaj przedmiotu do walki, uzgadniaj działania z innymi.
- Nie otwieraj drzwi — czekaj na służby.

UDAREMNIJ ATAK — absolutna ostateczność

- Udaremnienie ataku jest rzadziej uzasadnione niż przy masowym zabójcy — terroryści traktują zakładników jako wartość, walka może zwiększyć ryzyko dla wszystkich.
- Działaj tylko gdy napastnik bezpośrednio atakuje i nie ma żadnej innej opcji.
- Działaj przez zaskoczenie i we współpracy z innymi.
- Do walki użyj dostępnych przedmiotów, np.: krzesło, gaśnica, teczka, klucze, kurtka, gaz pieprzowy.
- Jeśli zostałeś zauważony i nie masz możliwości ucieczki ani ukrycia — wchodzisz w tryb zakładnika.

JESTEŚ ZAKŁADNIKIEM

- Kontroluj emocje · nie prowokuj · nie zwracaj na siebie uwagi.
- Unikaj długiego kontaktu wzrokowego.
- Wykonuj polecenia napastników · pytaj o zgodę na każde działanie.
- Oddaj przedmioty osobiste na żądanie.
- Pokaż, że jesteś osobą — podaj imię, wspomnij o rodzinie.
- Nie rozmawiaj o polityce ani religii · ukryj symbole.
- Jedz i pij to, co oferują — zachowaj siły.
- Zapamiętuj szczegóły — liczba, wygląd, ubiór napastników.
- Czekaj na służby — działaj tylko przy realnej szansie ucieczki.
- Jako zakładnik masz dla nich wartość — to zwiększa Twoje szanse.

PO PRZYBYCIU SŁUŻB

- Zachowaj spokój. Trzymaj ręce widoczne.
- Wykonuj polecenia funkcjonariuszy.
- Jeśli jesteś ranny — zgłoś to funkcjonariuszom.

PUNKT 6

AGRESYWNA OSOBA

Definicja

Osoba zachowująca się agresywnie — słownie lub fizycznie — która może stanowić zagrożenie dla innych, w tym z użyciem niebezpiecznego narzędzia. Może to być uczeń, rodzic, osoba z zewnątrz lub pracownik szkoły.

ZUPA Zatrzymaj się · Uspokój się · Pomyśl · Adekwatnie zareaguj — działaj

Priorytetem jest bezpieczeństwo uczniów.

ETAP 1 — Deeskalacja

sytuacja napięta, ale kontrolowana

- Zachowaj spokój — mów wolno i spokojnym tonem.
- Słuchaj, ale obserwuj zachowanie.
- Utrzymuj dystans — ok. 2 metry.
- Stój bliżej wyjścia — miej drogę odwrotu.
- Trzymaj ręce widoczne.
- Unikaj długiego kontaktu wzrokowego.
- Dyskretnie wezwij pomoc — skorzystaj z telefonu wewnętrznego albo poproś innego pracownika o powiadomienie dyrektora, wicedyrektora lub sekretariatu.
- Jeśli czujesz zagrożenie — natychmiast zwiększ dystans.

▼ *Przejdź do Etapu 2 — jeśli osoba ignoruje polecenia lub zbliża się.*

ETAP 2 — Eskalacja

zachowanie staje się niebezpieczne

- Oddal się od osoby agresywnej.
- Wyprowadź uczniów w kierunku przeciwnym do zagrożenia.
- Zachowaj dystans — wykorzystuj przeszkody jako barierę.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

▼ *Przejdź do Etapu 3 — jeśli pojawia się broń, niebezpieczne narzędzie lub próba ataku.*

Ogłoś: ALARM ZAMKNIJ SIĘ W POMIESZCZENIU!

ETAP 3 — Zagrożenie życia

bezpośrednie zagrożenie

Zastosuj procedurę 4U — uciekaj, ukryj się lub udaremnij atak. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia masz prawo do obrony koniecznej z użyciem dostępnych środków — przedmiotów codziennego użytku (krzesło, gaśnica, teczka) oraz ogólnodostępnych środków ochrony osobistej (np. gaz pieprzowy/żelowy), jeśli są dostępne. Wykonuj polecenia służb.

PUNKT 7

TARANOWANIE POJAZDEM

Definicja

Celowe użycie pojazdu jako narzędzia ataku w celu spowodowania ofiar wśród osób przebywających na zewnątrz lub w bezpośrednim otoczeniu szkoły.

ALARM

ALARM ZOSTAŃ W BUDYNKU!

ZUPA Zatrzymaj się · Uspokój się · Pomyśl · Adekwatnie zareaguj — działaj

GDY JESTEŚ NA ZEWNĄTRZ

- Oddal się od drogi i toru jazdy pojazdu.
- Wejdź do najbliższego bezpiecznego budynku lub pomieszczenia.
- Jeżeli wejście jest niemożliwe — uciekaj prostopadle do kierunku jazdy pojazdu.
- Szukaj osłony za trwałymi przeszkodami — mur, słup, schody.
- Unikaj otwartych przestrzeni.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

GDY JESTEŚ W BUDYNKU

- Pozostań w budynku — nie wychodź na zewnątrz.
- Odsuń się od okien i wejść od strony zagrożenia.
- Przejdź do pomieszczenia wewnętrznego — odsuń się od okien i zewnętrznych ścian budynku.
- Oczekuj na odwołanie alarmu.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.

PO ZDARZENIU

- Nie podchodź do miejsca zdarzenia — zagrożenie może się powtórzyć.
- Nie opuszczaj bezpiecznego miejsca do czasu potwierdzenia, że zagrożenie minęło.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, jeżeli nie zostało to wcześniej wykonane.
- Udziel pierwszej pomocy poszkodowanym — jeśli jest to bezpieczne.
- Wykonuj polecenia służb.

PUNKT 8

ZAGROŻENIE BOMBOWE

Definicja

Zagrożenie bombowe to sytuacja związana z podejrzeniem podłożenia ładunku wybuchowego lub otrzymaniem informacji o możliwości jego użycia na terenie szkoły.

ALARM

ALARM OPUŚĆ BUDYNEK!

ZUPA Zatrzymaj się · Uspokój się · Pomyśl · Adekwatnie zareaguj — działaj

Decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor lub osoba go zastępująca — po ocenie sytuacji i w konsultacji ze służbami. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia — każdy pracownik ma obowiązek natychmiast powiadomić 112 i ewakuować bez oczekiwania na decyzję dyrektora lub osoby go zastępującej.

OTRZYMANIE INFORMACJI O PODŁOŻENIU BOMBY

- Zachowaj spokój — nie rozłączaj się, jeśli to rozmowa telefoniczna.
- Zapisz lub zapamiętaj jak najwięcej szczegółów — wypełnij checklistę.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.
- Powiadom dyrektora, osobę go zastępującą lub koordynatora.

  → *Załącznik nr 2 – Formularz rozmowy ze zgłaszającym podłożenie urządzenia wybuchowego*

PODEJRZANY PRZEDMIOT

- Nie dotykaj · nie otwieraj · nie przemieszczaj · nie fotografuj.
- Oddal się i ostrzeż inne osoby.
- Ogranicz dostęp do miejsca zagrożenia — jeżeli jest to bezpieczne.
- Nie korzystaj z telefonu w bezpośredniej bliskości przedmiotu — oddal się i dopiero wtedy zadzwoń na numer alarmowy 112.
- Powiadom dyrektora, osobę go zastępującą lub koordynatora.

NIE DOTYKAJ · NIE RUSZAJ · ODDAL SIĘ · ZADZWOŃ NA 112

EWAKUACJA

- Ewakuuj budynek zgodnie z planem ewakuacji. Nie używaj wind.
- Nie wracaj po rzeczy. Zabierz tylko to, co masz przy sobie.
- Oddal się na bezpieczną odległość — minimum 150 metrów od podejrzanego przedmiotu, a w przypadku podejrzenia większego ładunku (pojazd, duża paczka) — jak najdalej.
- Wykorzystaj naturalne przesłony: mury, nasypy, narożniki budynków. Unikaj przeszkleń.
- Wyznaczone miejsca zbiórki: ewakuacja pożarowa — boisko szkolne (ok. 50 m od budynku), zgodnie z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego; zagrożenie bombowe — teren za „Mikrolasem” (ok. 300 m od budynku).
- Sprawdź obecność uczniów pozostających pod Twoją opieką. Niezwłocznie zgłoś koordynatorowi przypadki zaginięcia ucznia lub wystąpienia poważnych obrażeń.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, jeżeli nie zostało to wcześniej wykonane.

JEŚLI DOSZŁO DO WYBUCHU

- Natychmiast szukaj osłony — schowaj się za trwałą przeszkodą lub połóż się na ziemi osłaniając głowę i kark.
- Oddal się od miejsca wybuchu — możliwe są kolejne eksplozje.
- Sprawdź swoje obrażenia — jeśli możesz, udziel sobie pomocy.
- Pomóż innym wydostać się i udziel pierwszej pomocy — jeśli jest to bezpieczne.
- Nie dotykaj podejrzanych przedmiotów.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.
- Wykonuj polecenia służb.

PO ZDARZENIU

- Nie opuszczaj bezpiecznego miejsca do czasu potwierdzenia, że zagrożenie minęło.
- Nie wracaj na teren zdarzenia.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, jeżeli nie zostało to wcześniej wykonane.
- Udziel pierwszej pomocy — jeśli jest to bezpieczne.
- Wykonuj polecenia służb.

PUNKT 9

NIEBEZPIECZNA PRZESYŁKA / ZAGROŻENIE CBRN

Definicja

List, paczka lub przedmiot mogący zawierać substancję chemiczną, biologiczną, radiologiczną lub nuklearną (CBRN). Najczęściej dotyczy sekretariatu lub portierni.

ALARM

ALARM OPUŚĆ BUDYNEK!

ZUPA Zatrzymaj się · Uspokój się · Pomyśl · Adekwatnie zareaguj — działaj

ZASADA OPERACYJNA: Priorytetem jest izolacja miejsca zdarzenia i ograniczenie rozprzestrzeniania się substancji. Nikt — ani nauczyciel, ani dyrektor — nie jest w stanie ocenić zasięgu skażenia. To zadanie służb.

CECHY PODEJRZANEJ PRZESYŁKI

- Nieznany nadawca lub brak adresu zwrotnego.
- Widoczny proszek, płyn, dziwny zapach lub plamy.
- Nierówna forma, nadmierna lub nierówno rozłożona waga.
- Otwory wentylacyjne, druciki, elementy elektroniczne.

PODEJRZANA PRZESYŁKA — nieotwarta

- Nie dotykaj · nie otwieraj · nie wąchaj · nie potrząsaj.
- Jeśli trzymasz przesyłkę — odłóż ją ostrożnie na płaskiej powierzchni. Nie przenoś jej dalej. Zostaw widoczną · nie przykrywaj.
- Opuść pomieszczenie · zamknij drzwi.
- Ostrzeż osoby w pobliżu — nie pozwól nikomu wchodzić do pomieszczenia.
- Umyj ręce dużą ilością wody jeśli miałeś kontakt z przesyłką.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.
- Powiadom dyrektora, osobę go zastępującą lub koordynatora.

NIE DOTYKAJ · ODŁÓŻ · OPUŚĆ · ZAMKNIJ · ZADZWOŃ NA 112

GDY SUBSTANCJA SIĘ WYDOSTAŁA

przesyłka otwarta lub kontakt z substancją

- Nie dotykaj substancji · nie strzepuj z ubrania · nie dotykaj twarzy.
- Jeśli jest to bezpieczne — zamknij okna i wyłącz wentylację.

- Opuść pomieszczenie natychmiast — zamknij drzwi za sobą.
- Ostrzeż osoby w pobliżu — nie pozwól nikomu wchodzić do pomieszczenia.
- Zdejmij wierzchnią odzież — eliminuje do 80% skażenia.
- Jeśli skóra piecze lub swędzi — płucz dużą ilością wody.
- Ogłoś Alarm Opuść budynek!, wskazując osobno wyjście dla osób z podejrzeniem skażenia.
- Jeśli jesteś z podejrzeniem skażenia — wyznacz inną osobę do kierowania ewakuacją.
- Zadzwoń na numer alarmowy 112, gdy jest to bezpieczne.
- Powiadom dyrektora, osobę go zastępującą lub koordynatora.

NIE DOTYKAJ · NIE ROZNOŚ · OPUŚĆ · ALARM · ZADZWOŃ NA 112

EWAKUACJA BUDYNKU

po ogłoszeniu alarmu

- Ewakuuj cały budynek — nie wiesz jak daleko rozprzestrzeniło się skażenie.
- Osoby z podejrzeniem skażenia — wychodzą przez najbliższe wyjście · trzymają się razem · nie zbliżają się do innych.
- Osoby nieskażone — ewakuują się innym wyjściem · nie zbliżają się do osób z podejrzeniem skażenia.
- Miejsce zbiórki: teren za „Mikrolasem” (ok. 300 m od budynku). Dalsze rozmieszczenie osób odbywa się zgodnie z poleceniami służb.
- Sprawdź obecność uczniów pozostających pod Twoją opieką. Niezwłocznie zgłoś koordynatorowi przypadki zaginięcia ucznia lub wystąpienia poważnych obrażeń.
- Nie wracaj do budynku — służby ocenią zasięg skażenia i zarządzą dalsze działania.
- Wykonuj polecenia służb.

PUNKT 10

PODZIAŁ RÓL I ODPOWIEDZIALNOŚĆ

W sytuacji zagrożenia każdy pracownik szkoły działa zgodnie ze swoją rolą. Działaniami operacyjnymi kieruje wyznaczony koordynator. Nieobecność dyrektora nie zwalnia z działania — jego obowiązki wykonuje osoba go zastępująca (wicedyrektor).

KOORDYNATOR DZIAŁAŃ

W Szkole Podstawowej nr 19 funkcję koordynatora działań pełni dyrektor szkoły. Podczas jego nieobecności obowiązki koordynatora wykonuje wicedyrektor lub kierownik administracyjny, wyznaczony przez dyrektora szkoły.

NATYCHMIAST:

- Ogłasza alarm lub natychmiast przejmuje kierowanie alarmem ogłoszonym przez pracownika.
- Natychmiast powiadamia numer alarmowy 112.
- Koordynuje ewakuację lub schronienie zgodnie z rodzajem alarmu. W przypadku ewakuacji wskazuje miejsce zbiórki.

DALEJ:

- Wyznacza osoby do realizacji kluczowych zadań.
- Utrzymuje kontakt ze służbami i przekazuje niezbędne informacje.
- Zbiera zgłoszenia dotyczące zagrożenia życia lub zdrowia i koordynuje dalsze działania.
- Koordynuje działania do czasu odwołania alarmu przez dyrektora lub osobę go zastępującą.
- Organizuje wsparcie psychologiczne po zakończeniu zdarzenia.
- Dokumentuje przebieg zdarzenia.

Komunikację z rodzicami podczas zdarzenia koordynuje wicedyrektor lub sekretarz szkoły (patrz Punkt 11).

NAUCZYCIEL

- Reaguje natychmiast na sygnał alarmowy — nie czeka na potwierdzenie.
- W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia może samodzielnie ogłosić alarm.
- Wyprowadza lub ukrywa uczniów zgodnie z rodzajem alarmu.
- Sprawdza obecność uczniów w e-dzienniku, a w przypadku braku takiej możliwości – ustnie, poprzez wywołanie listy uczniów pozostających pod jego opieką. W przypadku zaginięcia ucznia lub wystąpienia poważnych obrażeń – niezwłocznie melduje koordynatorowi.

WZÓR MELDUNKU

Klasa [oznaczenie] — lokalizacja [sala/miejsce] — zdarzenie: [zaginięcie ucznia / obrażenia] — [imię i nazwisko ucznia, jeśli znane] — krótki opis sytuacji.

Przykład: „Klasa 6A, sala nr 18 — zaginięcie ucznia — Jan Kowalski — nie dotarł do miejsca zbiórki po ewakuacji.”

- Udziela pierwszej pomocy w zakresie swoich kompetencji.
- Nie opuszcza uczniów do czasu przekazania ich pod opiekę służb lub rodziców.
- Poleca uczniom wyciszenie telefonów.
- Wykonuje polecenia koordynatora i służb.

- Jeśli alarm zastaje uczniów poza budynkiem — przy alarmie Zamknij się w pomieszczeniu! i Opuść budynek! nie wchodź do budynku, odsuń się od niego, sprawdź obecność i zgłoś się do koordynatora.
- Wyjątek: przy alarmie Zostań w budynku! — wejdź do budynku natychmiast.

SEKRETARZ SZKOŁY

- Jako pierwszy może odebrać informację o zagrożeniu — natychmiast powiadamia koordynatora.
- Wspiera koordynatora w kontaktach ze służbami ratunkowymi.
- Przy zagrożeniu bombowym wypełnia Załącznik nr 2 – Formularz rozmowy ze zgłaszającym podłożenie urządzenia wybuchowego.
- Przygotowuje aktualne listy uczniów oraz inne dane niezbędne do ustalenia stanu osobowego.
- Wykonuje polecenia koordynatora i służb.

KIEROWNIK ADMINISTRACYJNY

- Przygotowuje materiały dla służb — plan budynku, monitoring.
- Wykonuje polecenia koordynatora i służb.

PRACOWNIK OBSŁUGI

W przypadku nieobecności wyznaczonych pracowników lub konserwatora ich zadania wykonuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.

PRACOWNICY ODPOWIEDZIALNI ZA OTWARCIE WYJŚĆ EWAKUACYJNYCH

W Szkole Podstawowej nr 19 funkcję tę pełnią pracownicy obsługi, zgodnie z ustaleniami dyrektora szkoły.

- Reagują na sygnał alarmowy zgodnie z rodzajem alarmu.
- Otwierają wyjścia ewakuacyjne oraz wspomagają kierowanie ruchem zgodnie z Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego i poleceniami koordynatora.
- Kierują przybyłe służby do ustalonego punktu przyjęcia służb, zgodnie z planem obiektu.
- Zabezpieczają wejścia i ograniczają dostęp osób z zewnątrz.
- Udostępniają klucze do pomieszczeń na polecenie koordynatora lub służb.
- Wszystkie działania wykonują wyłącznie wtedy, gdy nie zagrażają im życiu lub zdrowiu.

KONSERWATOR

- Wyłącza instalacje (wentylacja, gaz, energia) na polecenie koordynatora lub służb.
- Wszystkie działania wykonuje wyłącznie wtedy, gdy nie zagrażają jego życiu lub zdrowiu.

UCZNIOWIE ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI

W szkole mogą przebywać uczniowie wymagający indywidualnego wsparcia podczas sytuacji kryzysowej. Każdemu uczniowi wymagającemu takiego wsparcia dyrektor wyznacza nauczyciela wspierającego odpowiedzialnego za jego bezpieczeństwo podczas każdego rodzaju alarmu. W przypadku nieobecności nauczyciela wspierającego jego zadania wykonuje osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły. Szczegółowy zakres obowiązków nauczycieli wspierających oraz indywidualne plany postępowania określa dyrektor w odrębnym dokumencie. Plany są ćwiczone co najmniej raz w roku oraz po każdej istotnej zmianie.

PUNKT 11

KOMUNIKACJA Z RODZICAMI W KRYZYSIE

W trakcie zdarzenia priorytetem jest bezpieczeństwo uczniów — nie komunikacja z rodzicami. Informowanie rodziców nie może zakłócać działań ratunkowych ani dezorganizować pracy służb.

W TRAKCIE ZDARZENIA

Wicedyrektor lub sekretarz szkoły koordynuje komunikację z rodzicami i zleca wysłanie krótkiego komunikatu wyznaczonemu pracownikowi — niezwłocznie po ogłoszeniu alarmu — przed niekontrolowanym rozprzestrzenieniem informacji przez uczniów.

WZÓR KOMUNIKATU DO RODZICÓW

> „W szkole ogłoszono alarm. Uczniowie pozostają pod opieką personelu.
> Prosimy o nieprzyjeżdżanie do szkoły — może to utrudnić działania służb i narazić Państwa na niebezpieczeństwo. O dalszych działaniach poinformujemy w kolejnym komunikacie."

- Wicedyrektor lub sekretarz szkoły prowadzi kontakt telefoniczny z rodzicami — przekazuje wyłącznie zatwierdzone komunikaty.
- Nie podawać szczegółów zdarzenia do czasu zakończenia działań służb.
- Szkoła przekazuje wyłącznie potwierdzone informacje.
- Do czasu zakończenia działań służb prosimy o niepublikowanie zdjęć, nagrań ani niepotwierdzonych informacji dotyczących zdarzenia.

PO ZDARZENIU — ODBIÓR UCZNIÓW

- Koordynator wyznacza miejsce odbioru uczniów — poza strefą zdarzenia i działań służb.
- Uczeń może być odebrany wyłącznie przez osobę uprawnioną zgodnie z dokumentacją szkoły.
- W przypadku braku możliwości kontaktu z rodzicami — koordynator powiadamia odpowiednie służby.

PUNKT 12

Postanowienia końcowe

Zapisy dotyczące szkoleń i materiałów mają charakter zaleceń — szkoła wdraża je zgodnie z własnymi możliwościami organizacyjnymi.

Obowiązywanie

- Procedura obowiązuje wszystkich pracowników szkoły, uczniów oraz inne osoby przebywające na terenie szkoły lub w jej bezpośrednim otoczeniu.
- Wszyscy pracownicy są zobowiązani do zapoznania się z procedurą.
- Procedura nie zastępuje poleceń służb ratunkowych i porządkowych.

Zalecenia szkoleniowe

- Szkolenie wstępne — każdy nowy pracownik zapoznaje się z procedurami bezpieczeństwa przed rozpoczęciem samodzielnej pracy.

- Szkolenie roczne — omówienie procedur z całym personelem połączone z praktycznym ćwiczeniem alarmowym — przynajmniej raz w roku — zaleca się przeprowadzenie go nie później niż w ciągu 3 miesięcy od rozpoczęcia roku szkolnego.
- Ćwiczenie z udziałem właściwych służb (w szczególności Policji i Państwowej Straży Pożarnej) zalecane nie rzadziej niż raz na dwa lata.
- Wnioski z ćwiczeń są dokumentowane i uwzględniane w aktualizacji procedury.

Materiały edukacyjne dla uczniów

- Szkoła opracowuje uproszczone materiały edukacyjne dla uczniów — dostosowane do wieku — omawiane podczas ćwiczeń alarmowych i szkoleń.
- Materiały nie zastępują niniejszej procedury.

Aktualizacja procedury

Procedura podlega przeglądowi nie rzadziej niż raz w roku oraz niezwłocznie po zmianie przepisów prawa, istotnej zmianie organizacji lub infrastruktury placówki, przeprowadzeniu ćwiczeń ujawniających konieczność zmian, a także po wystąpieniu zdarzenia wymagającego zastosowania procedury lub działań służb na terenie placówki lub w jej bezpośrednim otoczeniu. W przypadku stwierdzenia takiej potrzeby procedura podlega aktualizacji. Zmiany wprowadza dyrektor lub osoba go zastępująca.

Dokumentacja

- Procedura jest przechowywana w sekretariacie szkoły w formie papierowej oraz elektronicznej.
- Szkoła przechowuje w sekretariacie aktualną papierową listę kontaktów awaryjnych — numery telefonów rodziców, służb i kluczowych pracowników — na wypadek awarii systemów elektronicznych.
- Każdy pracownik potwierdza zapoznanie się z procedurą własnoręcznym podpisem lub w formie elektronicznej.
- Dokumentacja zdarzeń kryzysowych jest przechowywana przez okres wymagany przepisami prawa.

Procedura wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez dyrektora szkoły.

Dyrektor: ..... Data: .....

Autor opracowania:

kmdr por. SG (rez.) Andrzej Jękalski – ekspert ds. zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa

Współpraca merytoryczna:

mjr Tomasz Jękalski – ekspert ds. zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa

e-mail: jekalskibezpieczenstwo@gmail.com tel.: +48 606 463 934

Dokument stanowi opracowanie autorskie chronione prawem autorskim. Kopiowanie, powielanie lub wykorzystywanie bez zgody autora jest zabronione.